

ΙΕΡΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ ΜΕΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β' | ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ τῇ 13 Οκτωβρίου 1912 | ΑΡΙΘ 80

«Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδίας ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ἑψονται»
(Ματθ. ε', 8).

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΣΠΟΡΕΩΣ

(Λουκᾶς Κεφ. 8, 4—16)

Τὴν χαριεστάτην ταύτην παραβολὴν τοῦ σπορέως ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐρμηνεύσωμεν καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 28 φύλλῳ τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου τῆς 15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1911, καὶ εἶπομεν ὅτι τέσσαρα εἶδη καρδιῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις πίπτει ὁ σπόρος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, περιγράφονται ἐν τῇ παραβολῇ ταύτῃ : α') «Παρὰ τὴν ὁδὸν», β') «ἐπὶ τὰ πετρώδη», γ') «ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν» καὶ δ') «ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν». Πλὴν δὲν περιεγράψαμεν τότε ἡμεῖς τὰ εἶδη ταῦτα τῶν καρδιῶν τὰ τέσσαρα, καὶ κατὰ τοῦτο ἡ ἐρμηνεία μας ἐκείνη ἦτο ἀτελής καὶ συμπληροῦται σήμερον.

α') Οἱ «παρὰ τὴν ὁδὸν» εἶναι οἱ ἔχοντες καρδίαν πεπατημένην καὶ ὑλόφρονα, ὅσοι ὁδοῦ πάρεργον θεωροῦσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας, ἐ-

κεῖνοι παρ' οἷς ἐξηράνθησαν ἀπηγαί αὐταὶ τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων, τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, τῶν γενναίων πράξεων. Οὗτοι νομίζουσιν ὅτι ἀπέθαιον καὶ ἐτάφησαν, πλέον τὰ ὠραῖα ἰδεώδη, διὰ τὰ ὁποῖα ἕξων ποτὲ καὶ ἀπέθνησκον καὶ νῦν ἔτι ζῶσι καὶ ἀποθνήσκουσιν οἱ ἔντιμοι καὶ χρηστοὶ ἄνθρωποι, πάντες οἱ πανταχοῦ τῆς γῆς γίγαντες τῆς ἀρετῆς, οἱ Τιτᾶνες ἐν τῇ εὐσεβείᾳ, ἐν τῇ ἀγνότητι, ἐν τῇ αὐταπαρνήσει. Οἱ «παρὰ τὴν ὁδὸν» οὗτοι φαντάζονται ἐν τῇ ἐρημίᾳ καὶ τῇ ἀπομονώσει των, ὅτι ἡ πηγὴ πάντος ὑψηλοῦ φρονήματος, ἡ εὐλογητὴ καὶ προσκυνητὴ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν πίστις, ὅτι ἐχρεωκόπησεν· οὗτοι φρονοῦσιν ὅτι τὰ πάντα εἶνε ὕλη, ὅτι τὰ πάντα ἀπὸ τῆς ὕλης ἐκπορεύονται, καὶ εἰς τὴν ὕλην ἐπιστρέφουσιν.

Ἀπὸ τῶν καρδιῶν τῶν τοιούτων ὁ διάβολος, τὸ κακενρεχὲς τοῦτο πνεῦμα, τὸ ὁποῖον δὲν εὐρίσκεται πολὺ μακρὰν τῶν κακῶν ἀνθρώπων ἀρπάζει τὸν σπόρον μόλις οὗτος ρίπεται ἐν ταῖς καρδίαις ταύραις διότι αὐταὶ ἐσκληρύνθησαν καὶ εἶναι ἀνεπίδεκτοι τῶν ἐξ ἀποκαλύψεως πνευματικῶν ἀληθειῶν τῆς ὠραίας καὶ παρηγόρου ἡμῶν πίστεως, ὡς ἡ σκληρὰ γῆ καὶ πεπατημένη δὲν δύναται νὰ δεχθῆ ἐν τοῖς κόλποις τῆς τὸν σπόρον τοῦ σπείροντος, τὸν ὁποῖον τότε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπιάντα τὸν ἀρπάζουσιν.

Οἱ μὴδὲ κόκκον τοιούτων ἀληθειῶν ἐν ἑαυτοῖς διακρατοῦντες οὗτοι εἶνε οἱ μακαρίως ἔτι παρ' ἡμῖν ἀκολουθοῦντες τὴν καταδεδικασμένην ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης καὶ τῶν συγχρόνων μεγάλων πνευματικῶν ἀνακαλύψεων ὑλιστικὴν καὶ πεπατημένην ἀρχαιοτέρων χρόνων θεωρίαν, ὅτι ἐκ τῆς ὕλης πρέπει νὰ ἐξηγῶνται ὅλα τὰ φαινόμενα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ζωῆς, ἐν ᾧ σήμερον οὐδεὶς σοβαρὸς ἐπιστήμων πιστεύει τοιούτους μύθους καὶ παραλογισμούς, διότι ἡ σημερινὴ τάσις τοῦ φιλοσοφοῦντος πνεύματος εἶνε ν' ἀναζητῆ καὶ νὰ ἐξηγῆ καὶ αὐτὰ τὰ φαινόμενα τῆς ὕλης ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ζωῆς.

«Οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν» εἶνε παρ'

ἡμῖν οἱ διὰ τὴν κουφότητά των ταύτην ἀδόκιμοι τὸν νοῦν λόγοι μας, οἵτινες εἶνε διὰ τὸ ἔθνος μας «νεφέλαι ἀνυδροὶ, ἀνθη φθινοπωρινά, δένδρα ἄκαρπα καὶ ξηρὰ, δις ἀποθανόντα, κύματα θαλάσσης ἐπαφρίζοντα μόνον τὰς ἐαυτῶν αἰσχύνas». (Ἰούδα 13).

Δοιπὸν τὸ κακενρεχὲς τοῦτο πνεῦμα, τὸ τόσον ἐνεργητικὸν καὶ ἀκούραστον ἐν ταῖς προσπαθείαις του, τὸ ζητοῦν πᾶσαν εὐκαιρίαν καὶ πάντοτε ἐπαγρυπνοῦν, ἵνα καταστρέφῃ ψυχάς, τὸ μὴ διστάζον νὰ ἐνδυθῆ καὶ αὐτὴν τὴν μορφήν τῶν Ἀγγέλων, τῶν ἀγγέλων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν μεγάλων ἀνακαλύψεων, καὶ ὅταν πίπτῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἄβυσσον, ἢ ῥίπτῃ ἐν αὐτῇ ἄλλας ψυχάς, νὰ ῥίπτῃ αὐτὰς καὶ νὰ πίπτῃ καὶ αὐτὸ ὡς φαινὸν καὶ οὐράνιον σῶμα, ὡς λέγει ὁ Κύριος, «ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα» (Λουκ. ι', 18) τὸ πονηρὸν αὐτὸ ἐπαναλέγομεν πνεῦμα, ὁ διάβολος, αἶρει τὸν σπόρον, ἀρπάζει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀπὸ καρδίας, ἐν ταῖς ὁποίαις δὲν ἐσπάρη βαθέως, ἀπὸ ἐγκεφάλους, ὅπου δὲν εἰσεχώρησε ποσῶς, ἀπὸ ψυχάς, ὅπου οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην προξένησεν ἐντύπωσιν, ἀπὸ συνειδήσεις, τῶν ὁποίων τὸ κατώφλιον δὲν ἐπάτησεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. «Οὗτοι εἶνε οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν, οἱ ἀκούσαντες, καὶ εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος,

καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν». (Λουκ. 8, 18).

Ἀπὸ τοῦ κακεντρεχοῦς τούτου πνεύματος ἃς προσέχωμεν ἃς προφυλαττώμεθα κατὰ τοῦ ὑλιστικοῦ τούτου πνεύματος τῶν ἡμιμαθῶν τοῦ αἰῶνος ἃς ἀγρυπνῶμεν κατὰ τοῦ μωροῦ πλήν κακεντρεχοῦς τούτου ἐχθροῦ τῶν ἡμετέρων ἀθανάτων ψυχῶν. Τὴν ἀγιωτάτην ἡμῶν πίστιν καὶ θρησκείαν, ἣτις μετὰ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ βαπτίσματος ἐσπάρη ἐν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, ἃς διαφυλάττωμεν εἰς τὰ βάθη τῶν ἡμετέρων καρδιῶν ὡς πολυτιμότεον ἡμῶν θησαυρόν, ὡς τὸ πλεον ἀναφαίρετον κειμήλιόν μας, καὶ ἃς μὴ ἔχωμεν αὐτὴν ἐκτεθειμένην εἰς τὰς προσβολὰς τῆς κοφότητος καὶ κακεντρεχείας τῶν δίκην κοράκων κρωζόντων περὶ ἡμᾶς πονηρῶν καὶ ἀσεβῶν.

β') «Οἱ ἐπὶ τὰ πετρῶδη», εἰσὶν ἐκεῖνοι, «οἷνες μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται». Ὡς καὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων πρέπει νὰ προσέχωμεν καὶ νὰ προφυλαττώμεθα ζωηρῶς. Νὰ μὴ ἀναπαυώμεθα ἐπὶ προσωρινῶν ἐντυπώσεων, ὅσον καὶ ἂν πολλάκις αὐταὶ φαίνονται εὐάρεστοι, ὁμοιάζοντες πρὸς ἐκείνους, τὰς καρδίας τῶν ὁποίων ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως

παρομοιάζει πρὸς πετρῶδη γῆν. Ἡ πείρα τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἱστορία τῶν καρδιῶν διδάσκει, ὅτι πολλάκις ὁ σπόρος πίπτει καὶ ἀμέσως καὶ βλαστάνει καὶ φέρει μάλιστα καὶ στάχυν χαροποιῶν ἐντυπώσεων, στάχυν εὐαρέστων συγκινήσεων, στάχυν ὠραίων αἰσθημάτων πλὴν ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐντυπώσεις, ὅλαι αὐτὰ τὰ λεπτὰ αἰσθημάτων, ὅλαι ταῦτα δυστυχῶς εἶνε μόνον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. Ὅλα ταῦτα εἶνε εἰς Χριστιανισμὸς ἐπιπόλαιος καὶ φαινομενικός. Ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν τοιούτων ὁ σπόρος δὲν εἰσέδυσσε, τὸ ἔργον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει θεμέλια ῥίζαι νὰ βαστάσωσι τὸ δένδρον καὶ νὰ τὸ θρέψωσι πρὸς ἀνοσχὴν καὶ πρὸς καρποφορίαν δὲν ὑπάρχουσιν. Τίποτε τὸ σταθερὸν καὶ τὸ μόνιμον αὐτοὶ εἶνε οἱ Χριστιανοὶ οἱ ἄνευ Χριστιανισμοῦ αἱ καρδίαι αὐτῶν εἶνε κατ' οὐσίαν λίθοι καὶ πέτραι, αἱ ὁποῖαι δὲν μαλάσσονται ἀπὸ μίαν ἐπιπόλαιον θρησκევσιν καὶ φαινομενικὴν τοιαύτην εὐσέβειαν. Εἰς τὸ βάθος τῶν ψυχῶν τῶν τοιούτων εἶνε ἀνεστηλωμένα ἄλλα εἶδωλα, ἐνώπιον τῶν ὁποίων γονυπετοῦσιν αὐτοὶ.

Καὶ λοιπὸν εὐθύς ὡς ἀρχίσῃ ἡ καυστικὴ θερμότης τῶν πειρασμῶν τῆς σαρκός, τὸ πῦρ τῶν διωγμῶν καὶ τῶν πιέσεων, ἡ ἀπαίτησις τῶν θυσιῶν, ὅσας παρ' ἡμῶν ζητεῖ ὁ Θεός, ἡ πατρις, ὁ

πλησίον, ἀμέσως ἢ ἐπιπόλαιος ἡμῶν εὐσέβεια, ὁ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μόνον φαινόμενος Χριστιανισμὸς μας, ἡ ἀσταθῆς καὶ παντὶ ἀνέμῳ φερομένη καὶ ὡς κάλαμος ἀχύρου σαλευομένη πίστις μας, μᾶς ἐγκαταλείπει.

Ὁ στάχυς τῶν προσωρινῶν ἐκείνων συγκινήσεων καὶ τῶν εὐαρέστων ἐντυπώσεων καὶ αἰσθημάτων, ὅστις τόσον ταχέως ἐβλάστησεν ἐν ταῖς καρδίαις μας, μαραίνεται καὶ ξηραίνεται, καὶ πίπτει εἰς ἀνεμοφόρητον κονιορτὸν, τὸν ὁποῖον διασκορπίζει ὁ καυστικὸς λίψ τῶν παθῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν εἰς ἃς ὑποβάλλεται ἡ πίστις καὶ ὁ Χριστιανισμὸς μας.

Οἱ δύο οὗτοι λόγοι, χωρὶς νὰ λαλήσωμεν ἀκόμη περὶ τοῦ τρίτου, εἶνε λίαν σοβαροί, ἐξηγοῦσι λίαν ἐπαρκῶς διατὶ τόση σπάνις καὶ ἔνδεια Χριστιανικῶν ἀρετῶν παρ' ἡμῖν, διατὶ τόση περὶ τὰς θρησκευτικὰς γνώσεις καὶ ἀληθείας ἀδιαφορία καὶ ψυχρότης, διατὶ τόση ἀκαρπία παρατηρεῖται ἐν τῷ χριστιανικῷ ἀγρῷ καὶ ἰδίως ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐκκλησιαστικῷ καὶ ἐθνικῷ ἀμπελῶνι. Εἰς ἐποχὴν μάλιστα καθ' ἣν τόσος καθ' ἡμῶν ἐπικρέμαται κίνδυνος, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ μεγάλη ἐπιτελεῖται ζύμωσις εἰς τὰς τύχας τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου κόσμοι ὀλόκληροι πνέουσι τὰ λείψια καὶ νέοι γεννῶνται καὶ ἔρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ σκεπτο-

μένη καὶ διὰ τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη ζῶσα ἀνθρωπότης ἀναμένει παρ' ἡμῶν ὡς ἔθνη, ἔχοντος τὴν ἐνδοξοτάτην τῶν Ἱστοριῶν, ὅχι μόνον ν' ἀναγεννηθῶμεν μεῖς, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναγεννήσωμεν ὅλους τοὺς περὶ ἡμᾶς περιόικους λαούς, διότι ἡμεῖς ἐπέχομεν λόγον ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἔχομεν τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον νὰ περιμένη μεγάλα πράγματα ὁ κόσμος παρ' ἡμῶν καὶ ἐπομένως ἔχομεν καὶ τὸ καθήκον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν καὶ νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν προσδοκίαν ταύτην τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ θὰ τὴν δικαιολογήσωμεν ἂν ὁ σπόρος τῶν μεγάλων τοῦ Εὐαγγελίου διδαγμάτων σπαρῆ βαθέως ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἂν δηλ. ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνοικήσῃ ἐν ἡμῖν πλουσίως καὶ ἀναπλάσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν ἐκ θεμελιῶν, καὶ τοῦτο γενήσεται ἂν πρῶτον ἐκλείψωσιν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν «οἱ παρὰ τὴν ὁδόν», οἱ ὑλόφρονες, οἱ ἡμιμαθεῖς, ὅσοι ἐσκήρυναν τὴν καρδίαν των ὡς τὸν τράχηλόν του ὁ δύστροπος βοῦς, ἐκεῖνος ὅσοι νομίζουσι νεκρὰν τὴν θρησκείαν, «ὁδοῦ πάρεργον» τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ φαντάζονται ἀποθανόντα καὶ ταφέντα τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, ἅτινα μόνον ἐγείρουσι καὶ ἀνιστῶσι καὶ δοξάζουσι τοὺς τοὺς λαούς, καὶ δεύτερον ἂν παύσωμεν καὶ ὡς ἔθνος νὰ εἰμεθα ἀνθρώποι τῶν προσωρινῶν ἐντυπώσεων, τῆς ἐ-

πιφανείας καὶ ἐπιπολῆς, ὅπου διὰ τὴν ἔλλειψιν βάρους κυφορῖα γενναίων πράξεων δὲν συντελεῖται, ὅπως οἱ ἐπὶ τὰ πετρῶδη τῆς παραβολῆς, καὶ ἂν ἐργασθῶμεν δραστηρίως νὰ ἐπανατείλωσιν ἐφ' ἡμᾶς καὶ αὐθις τὴν σήμερον οἱ

χρόνοι τῆς ἀρχαίας ἡμῶν εὐσεβείας, καὶ ἂν ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν σήμερον νοῦν καὶ ἦθος οἷα τῶν προγόνων μας. Τὴν συνέχειαν ἄλλοτε.

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΥΠΟ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 79 φυλλαδίου).

ΔΙΑΛΕΞΙΣ Β'.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΜΑΡΤΙΑ

(Georges Boissonnas)

Η ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ.— Τὴν ἀμαρτίαν ὁ Κύριος βλέπει πανταχοῦ· πανταχοῦ ἐκτὸς μόνον τῆς καρδίας του, ἣτις εἶνε ἀδάμας καθαρὸς πεσὼν ἐν ὠκεανῷ ἰλύος. Βλέπει αὐτὴν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ θελήσει, τῇ ἀνθισταμένη κατὰ τῶν ὑποδείξεων καὶ ἐμπνεύσεων τῆς συνειδήσεως· διαβλέπει αὐτὴν πανταχοῦ καὶ δὴ ἐν τῷ ὄχλῳ τῷ πλήρει χονδροειδῶν καὶ φθοροποιῶν παθῶν, περὶ οὗ ἔλεγεν : « Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεφθαρμένη ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑ-

μῶν ; » Διαβλέπει αὐτὴν ἐν μείζονι, θετικωτέρῳ καὶ σοβαρωτέρῳ βαθμῷ ἐν τῇ φιλοδοξίᾳ καὶ ὑποκρισίᾳ τῶν Φαρισαίων. Διαβλέπει αὐτὴν ἐν τῇ θηριώδει πανουργίᾳ τοῦ Ἡρώδου, ὃν ἀπεκάλεσεν « ἄλώπεκα ». Τὰ φαινόμενα δὲν ἀπατῶσιν Αὐτόν, ἀλλὰ εἰσδύει καὶ ἐντὸς τῶν τάφων τῶν κεκονιαμένων καὶ βλέπει τὴν ἐντὸς αὐτῶν ἐναποκειμένην διαφθορὰν καὶ σηπεδόνα, ἣν χαρακτηρίζει διὰ τῆς φράσεως : « Εἰ οὖν ὑμεῖς *πονηροὶ* ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν... » Ἐν γένει

δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν τοὺς ἀνθρώπους πάντας θεωρεῖ ἐξίσου καὶ ἄνευ διακρίσεως ἀμαρτωλοῦς καὶ ἐνόχου.

Η ΔΙΑΦΘΕΙΡΟΥΣΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΣΑ ΑΜΑΡΤΙΑ. —

Ἄλλὰ τὸ τραγικὸν πρόσωπον, ὅπερ διαδραματίζει ἡ ἀμαρτία, δὲν διαφεύγει τὴν προσοχὴν τοῦ Κυρίου. Τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν τοῦτον, τὴν δύναμιν ταύτην τοῦ σκότους, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτήν, παρουσιάζει ἡμῖν ὡς μολύβδινον χλαῖναν, ἡ ὁποία βαρύνει καὶ πιέζει τὸν πνευματικὸν ἡμῶν βίον μέχρις ἀποπνιγμοῦ, ὡς τὰς ἀκάνθας τῆς παραβολῆς τοῦ Σπορέως καὶ ἡμέραν τινὰ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ θείου Αὐτοῦ στόματος ἡ τρομερὰ προφητεία : « Ἐν μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν ». Ἀποθανεῖν δὲ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σημαίνει ἀποθανεῖν τινα περικεκαλυμμένον ἀποπνιγόμενον ἐν ταῖς ἀμαρτίαις. Ἡ ἀμαρτία σβύνει τὸ φῶς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς ὡς ἐκ τῆς πνιγερᾶς, σκοτεινῆς καὶ ὀλεθρίου ἀτμοσφαιρας, ἣν αὕτη δημιουργεῖ.

Ἄλλ' ἄρα γε ὁ Ἰησοῦς ταῦτα λέγων λέγει ὑπερβολὰς ; Ἡ ἀμαρτία εἶνε καθολικὴ παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ;

Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν ἔχομεν ν' ἀπαντήσωμεν τὰ ἐξῆς : « Ὁταν πρόκηται νὰ ἐννοήσωμεν μέχρι ποίου σημείου ἐκτείνεται ἡ ἀμαρτία, δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ κατώτατα στοιχεῖα τῶν ἀνθρωπίνων

κοινωνιῶν καὶ ἐκεῖ νὰ ζητήσωμεν νὰ εὕρωμεν τὰ φρικώδη αὐτῆς ἀποτελέσματα. Οἱ βεβουλισμένοι ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ στεροῦνται τοῦ φωτός, ὅπερ καθιστᾷ αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ ἀναγνωρίσωσι καὶ ἀναμετρήσωσι τὴν κατάστασίν των. Θὰ συναντήσητε καθ' ἐκάστην στιγμὴν ἀνθρώπους, οἵτινες γνωρίζετε καλῶς ὅτι ζῶσι προφανῶς βίον διεφθαρμένον καὶ ἐνοχόν, καὶ εἶνε παραδεδομένοι εἰς πάθη ἐπαίσχυντα καὶ φθοροποιὰ, εἶνε πεπληρωμένοι ὄλων τῶν φρικαλέων κακιῶν τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἔχουσι σκληράν, ἀσυμπαθῆ καὶ ταπεινὴν καρδίαν καὶ ὁμως θὰ ἀκούσητε αὐτοὺς ὁμιλοῦντας περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν πράξεών των ἄνευ αἰσχύνης καὶ ἄνευ τύψεως τινος τῆς συνειδήσεώς των. Εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις δὲν ἔχουσι ἂν ἰδέαν τοῦ σκανδάλου, ὅπερ δημιουργοῦσι περὶ ἑαυτοῦς. Ἐξ ἄλλου παρ' ἐκεῖνοις, ὑπὲρ τῆς ἀφυπνίσεως καὶ σωτηρίας τῶν ὁποίων ἐργαζόμεθα καὶ κατορθοῦμεν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ νὰ ὀδηγῶμεν αὐτοὺς εἰς τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, εἶνε λίαν συγκινητικὸν νὰ βλέπη τις τοῦναντίον πόσον ὁ παρελθὼν βίος των φαίνεται αὐτοῖς, λυτρωθεῖσιν ἅπαξ, ἄθλιος καὶ ἐλεεινός. Ἐκ τοῦ ὕψους, ὅπου ὁ Κύριος ἐτοποθέτησεν αὐτοὺς, ἀναμετρήσει τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, ἐν ἣ ἔχουσι καταπέσει· καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ὅστις ἄλλοτε ἔξῃ ἐν τῇ σκληροκαρδίᾳ καὶ ταῖς ἀμαρτίαις του ἄνευ τῆς παραμικρᾶς τύψεως τῆς συνειδή-

σεως, μετὰ τὴν σωτηρίαν του ἀφήνει νὰ τῷ διαφύγη κραυγὴ καταπλήξεως καὶ ὁμολογίας τῆς αἰσχύνῃς διὰ τὸν παρελθόντα βίον του καὶ μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀναφωνεῖ: «ἐγὼ δὲ ἀπέθανον τῇ ἁμαρτίᾳ».

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιζητήσωμεν νὰ μάθωμεν, ἐξετάζοντες τὰ κατώτατα στρώματα τῆς κοινωνίας, ἐὰν ἡ ἁμαρτία εἶνε καθολικὴ. Θὰ γίνωμεν ἴσως ὁ περιγελῶς αὐτῶν καὶ θὰ ἀκούσωμεν παρ' αὐτῶν νὰ ὁμολογῶσιν ἀφελῶς, ὅτι ἀγνοοῦσι κἂν τί ἐστὶν ἁμαρτία. Πρέπει λοιπὸν νὰ πληροφορηθῶμεν περὶ τούτου παρὰ τοῖς μᾶλλον ἀνεπτυγμένοις, παρ' οἷς ὑπάρχουσι καὶ σχισμαὶ ἐν τῷ πέπλῳ, ὅστις τοὺς καλύπτει καὶ διὰ τῶν σχισμῶν τούτων τὸ φῶς διεισδύει καὶ ἐμψυχοῖ καὶ ζωογονεῖ τὴν συνείδησιν καὶ φωτίζει τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν.

Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως τὸ περίφημον ἐκεῖνο λόγιον: «ἐγνώρισα τὴν καρδίαν τιμίον καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου καὶ μοι ἐφάνη φρικώδης ἡ κατάστασις τῆς ψυχῆς τοῦ κακούρου;»

Ἐὰν λοιπὸν τὰ ἀνώτατα τῆς κοινωνίας στρώματα ἀποκαλύπτωσιν ἡμῖν τόσον ἐναργῶς τὴν ἠθικὴν ἀθλιότητα, δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι τὸ κακὸν καὶ ἡ ἁμαρτία εἶναι καθολικά. Ἐὰν δέ μοι ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὰ συμπεράσματα τῆς προσωπικῆς μου πείρας, θὰ εἶπω ὅτι

ἀληθῶς παρατήρησα ἐν τῷ βίῳ μου ὅτι ἡ ζωηροτάτη συναίσθησις τῆς ἁμαρτωλοῦ καταστάσεως εὑρεθῆται παρὰ τοῖς εὐγενεστάτοις καὶ τοῖς ἀγαθωτάτοις τῶν ἀνθρώπων, παρ' ἐκείνοις, οὓς νομίζει ὁ κόσμος ὅτι ἔχουσιν ἀνέλθει εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν τῆς ἀγιότητος.

Ἐπὶ τούτοις εἶνε ἄρα γε ἡ ἁμαρτία δύναμις καταστρεπτικὴ καὶ ποία εἶνε ἡ καταστροφὴ ἣν αὕτη ἐπιφέρει;

Ἡ ἁμαρτία ἀποκτείνει λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας ταύτης ἀρκεῖ νὰ στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐξετάσωμεν τὰ περὶ ἡμᾶς συμβαίνοντα καὶ εἶτα ἀπ' αὐτῶν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἵνα ἴδωμεν καὶ κατονοήσωμεν ὁποία τις εἶνε ἡ ἐπίδρασις τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἁμαρτία ἀποκτείνει, διότι ὁ ἁμαρτωλὸς παραβιάζει τὸν νόμον, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ δημιουργία τῶν κόσμων, τὸν **μέγαν νόμον τῆς ἀγάπης**. Ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπομονοῦται, ἀντὶ νὰ εὐρίσκηται ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τοῦ πλησίον, ἐπειδὴ ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν του δι' ἀγάπης ὑπερβολικῆς, οὕτω δὲ πολιτευόμενος νομίζει ὅτι ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ Κύριος διαβεβαίωσι, ὅτι «ἀπολέσει αὐτήν» καὶ ὑποδεικνύει ἡμῖν τὴν καταστρεπτικὴν δύναμιν, τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ ἐγωϊσμῷ. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ μίαν τῶν βαθυτάτων ἀποκαλύψεων τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ὅτι ὁ ἐγωϊσμός, ὅστις φαίνεται ὡς τείχος

περὶ τὸν ἀνθρώπον, ἵνα ὑπερασπίξῃ αὐτὸν καὶ προφυλάτῃ, ἀποβαίνει τὸ δεσποτικὸν ἡμᾶλλον ὀτάφος αὐτοῦ.

Ὁ ἠθικὸς ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἐπειδὴ τούτου προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ, διαβιβρώσκει

ταί, κατατρώγεται, καταστρέφεται, ἐπειδὴ προφανῶς ἔχει ἀνάγκην ἵνα ζήσῃ νὰ ἀντλή διαρκῶς ἐκ τῆς μεγάλης πηγῆς πάσης ἐμπνεύσεως καὶ ζωῆς.

(Ἐπεταί ἡ συνέχεια).

+ Ὁ ΤΡΑΛΛΕΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΠΤΟΧΕΙΑ

•Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἕκτος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν· οἰδᾷ σοι τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν· ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἶσιν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν. Ἰδοὺ δὴ μέλλει βλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἔξετε θλίψιν ἡμέρας δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. (Ἀποκ. Β'. 8—11).

Πολύτιμα διδάγματα, χρησιμότητα δι' ἐκάστην ἐποχὴν, μᾶς παρέχει ἡ ἐπιστολὴ αὕτη πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησίας. Ἐνῶ ἡ Ἐφεσός, αἱ Σάρδεις καὶ ἡ Λαοδικεῖα ἐξηφανίσθησαν καθ' ὅλοκληρίαν, ἡ Σμύρνη, ἥ τις ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰωάννου πτωχὴ καὶ ἄσημος, ἀνεγεννᾶτο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπὸ τῆς τέφρας τῆς καὶ μεγαλώνει ὁσημέραι, καθισταμένη μεγαλοπόλις. Ἀγνοοῦμεν πότε καὶ πῶς ἐσηματίσθη ἡ κοινωνία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται ἡ ὑπὸ μελέτην ἀνωτέρω ἐπιστολῆς Ἀποκαλύψεως.

Πιθανῶς κατὰ τὴν μακρὰν διαμονὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐν Ἐ-

φέσω μαθητὴς τις αὐτοῦ ἢ αὐτὸς ὁ ἴδιος μετέβη εἰς Σμύρνην, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἐπιστρέψας εἰς Χριστὸν Ἐθνικούς τινας καὶ Ἰουδαίους ἐσηματίσθη τὸν πρῶτον πυρῆνα μικρᾶς ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰωάννου γνωρίζομεν περὶ τῆς Ἐκκλησίας Σμύρνης ὅσα μόνον μᾶς ἀναφέρει ἡ Ἀποκάλυψις, μόλις δὲ κατὰ τὸν δευτέρον αἰῶνα ἡ κοινότης αὕτη κατέστη ὀνομαστή διὰ τοὺς διωγμούς, οὓς ὑπέστη καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸ ἐνδοξον μαρτύριον τοῦ Ἐπισκόπου αὐτῆς Πολυκάρπου.

Ἀφοῦ δὲ ὁ Κύριος μᾶς προτρέπει νὰ ἀκούσωμεν τί λέγει τὸ Πνεῦμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην δὲν

εἶνε ἄσκοπον νὰ ἀπασχοληθῶμεν περὶ τῶν διδαγμάτων τῆς ἐπιστολῆς ταύτης.

Τὸ πρῶτον χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον μᾶς προξενεῖ ἐντύπωσιν ἐν τῇ εἰκόνι τῆς Ἐκκλησίας Σμύρνης, εἶνε ὅτι αὕτη εἶνε πτωχή ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πλουσία! πτωχή εἰς ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, εἰς ἐπιρροὴν κοσμικὴν, εἰς μέλη ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως ἢ παιδείας. Ὅπως περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς Ἐκκλησίας Σμύρνης. «Ὁὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς».

Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν Σμύρνης Χριστιανοὶ ἀνήκουσι σχεδὸν πάντες εἰς τὰς κατωτάτας κοινωνικὰς τάξεις. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα κατ' ἀνθρώπον δὲν εἶνε καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοιαῦτα καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀνθρώπινην ἐκτίμησιν περιφρονητέον, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλήρες εὐγενείας διὰ τὸν Θεόν.

Πτωχή εἰς ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου ἢ Σμύρνη εἶνε πλουσία εἰς ἀληθῆ καὶ πραγματικὸν πλοῦτον· εἶνε πλουσία ἐν τῷ Θεῷ· πλουσία εἰς ἔργα, ἀποτελοῦντα «θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρωσῆς ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν». Εἶνε πλουσία εἰς θησαυροὺς τῆς καρδίας ἢ τοὶ εἰς πνευματικὰ ἀγαθὰ· πλουσία εἰς πίστιν, εἰς ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Θεόν Ἀρχηγόν τῆς πλουσίας εἰς θάρος ἐν ταῖς θλίψεσι διὰ

τὸ ὄνομά Του· πλουσία εἰς ἀποφασιστικότητα, εἰς ζῆλον, εἰς ἐλπίδα, εἰς χαρὰν Χριστιανικὴν. Εἶνε πλουσία! «**Οἶδά σου τὴν πτωχείαν, πλούσιος δὲ εἶ**». Τί ὄραϊον ἐγκώμιον! Εἶνε δυνατὸν ἄρα γε νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἡμᾶς; Εἴμεθα πλούσιοι μετὰ τὸν πλοῦτον τῆς Σμύρνης, πλούσιοι μετὰ τὰ πλούτη αὐτὰ, τὰ ὅποια δὲν διαφθείρουσι καὶ δὲν διαφθείρονται; Ἡ Ἐκκλησία μας εἶνε πλουσία; Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν εἶνε πλούσιος; πλούσιος εἰς νίκας ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας, πλούσιος εἰς αὐταπάρησιν καὶ εἰς θυσίας, πλούσιος εἰς ταπεινοφροσύνην, εἰς ὑπομονήν, εἰς εὐμένειαν, εἰς ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς ἀγάπην πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν· πλούσιος τέλος εἰς πίστιν καὶ εἰς καρποὺς τοῦ Πνεύματος;

Ἡ Σμύρνη, ἦτο εἰδικῶς πλουσία εἰς ὑπομονήν, ἥτις ἐχρειάζετο εἰς αὐτὴν εἰς ὕψιστον βαθμὸν καθόσον ἢ Σμύρνη ἦτο ἢ μᾶλλον τλαιπωρομένη ἐκ τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀποκαλύψεως.

Συκοφαντούμενοι καὶ καταγγελλόμενοι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν ὑποκρινητῶν μυρίων διωγμῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Σμύρνης ὑπέφερον ἤδη καὶ ἔχουσιν ἀκόμη πολλὰ νὰ ὑποφέρωσιν. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη φέρουσι τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μέλουσιν ἐπὶ μᾶλλον νὰ βαστάσωσι τὰ στίγματα αὐτοῦ. Ὁ Κύριος δὲν τοὺς ἀφήνει τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα τῆς ἀ-

παλλαγῆς μὴ τε προσεχοῦς ἐλαφρόνσεως τῶν θλίψεων τῶν ἐν τῇ γῆ ταύτῃ.

Μαθηταὶ τοῦ Ἐσταυρωμένου ὄν-

νᾶς μέλλει νὰ ἐπιτεθῆ κατ' αὐτῶν. Ἡ λύσσα τῶν ἐχθρῶν τῶν δὲν ἐσβέσθη, ἢ σταθερότης τῶν Χριστιανῶν ἀπλῶς τὴν ἐξηρέθισε.

Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ

τες, παραδίδονται εἰς τὸν θάνατον. Περικαθάρματα τοῦ κόσμου θεωρούμενοι μέλλουσι νὰ διωχθῶσι καὶ νὰ ἀπορριφθῶσιν ὑπὸ τοῦ κόσμου. Φοβερὰ κρίσις ἐπίκειται. Ὁ Σατα-

Ἄν μέχρι τοῦδε περιορίσθησαν εἰς ἐξευτελισμοὺς καὶ μεμονωμένας ἐπιθέσεις, τώρα μέλλουσι νὰ λάβωσι κατ' αὐτῶν μέτρα γενικώτερα. Ὁργάνα τοῦ μίσους τοῦ Δομετιανοῦ ἰου-

δαῖτοι καὶ ἔθνηκοί, συνασπισθέντες ἐναντίον των, ὡς ἄλλοτε ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μέλλουσι νὰ ζήψωσιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μετὰ ταῦτα νὰ θανατώσωσι μὲ τὰς φρικτοτέρας τῶν βασάνων ἐκείνους, τῶν ὁποίων ὁ βίος ἐλέγχει τὰς παρεκτροπὰς των.

Ἐπὶ δέκα ἡμέρας σημαινούσας εἰς τὴν προφητικὴν γλῶσσαν δέκα μῆνας ἢ δέκα ἔτη ἡ Ἐκκλησία τῆς Σμύρνης θὰ ὑποφέρῃ σκληρὰς βασάνους, προσίμια ἄλλων θλίψεων, τὰς ὁποίας θέλει συμμερισθῆ μεθ' ὅλης τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς μετέπειτα αἰῶνας.

Ὁ Κύριος ὅθεν δὲν ἔχει καμμίαν μομφὴν κατὰ τῆς Σμύρνης! Ὡς ἐκκλησία ἢ κοινωνία αὕτη δὲν διέπραξε παράβασιν τινα, δὲν ἐξέπεσε τῆς πίστεως μήτε τῆς πρώτης ἀγάπης.

Εἶνε ἀρὰ γε τελεία; ὄχι βεβαίως ἐφ' ὅσον οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν εἶνε καθ' ἑαυτοὺς ἀτελεῖς. Ἰνα μὴ ἔχη κηλιδά τινα, πρέπει νὰ εὐρίσκηται ἤδη ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἄν ὅμως ἐν ἐκάστῳ ἀτόμῳ τῆς ἐκκλησίας ταύτης ὁ Κύριος παρατηρῇ ἀγῶνα ἀκατάπαυστον καὶ νικηφόρον συνήθως ἐναντίον τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, ἀντὶ ὀπισθοδρομήσεως βλέπῃ πρόοδον κανονικὴν, διατὶ νὰ ἀπαιτήσῃ κατὰ τὸ παρὸν περισσότερον καὶ νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς παρηγορίαν, καὶ νὰ μὴ ἐνθαρρύνῃ καὶ προετοιμάσῃ διὰ τὸ μέλλον τὸ διωκόμενον τοῦτο μικρὸν ποίμνιον; Δὲν ἐπιβάλλει τῷ ὄντι ἄλλο καθῆκον πορὰ τὴν καρτε-

ρίαν εἰς τὴν θλίψιν. Παρ' ἄλλων ζητεῖ νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὴν δραστηριότητα, παρ' αὐτῶν δὲ σταθερότητα ἐν τοῖς παθήμασι. Προτροπαὶ δὲ καὶ ἐπαγγελίαι τείνουσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἄν ἡ Ἐφεσος εἶνε, ὡς εἶδομεν, ὁ τύπος πάσης Ἐκκλησίας βαινούσης πρὸς τὴν παρακμὴν, ἡ Σμύρνη εἶνε ὁ τύπος πάσης Ἐκκλησίας θλιβομένης διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πραγματικῶς δ' οἱ χριστιανοὶ ὑπέστησαν ἀνεκδιήγητα παθήματα, ἐκδηλοῦντες συγχρόνως καὶ τὴν ἀγνοτέραν ἀγάπην κατὰ τὴν κλασικὴν ἐποχὴν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου αἰῶνος τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐποχῆς τῶν διωγμῶν.

Ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Σμύρνης, ἡ Ἐκκλησία τῶν πρώτων τούτων αἰώνων ἦτο πτωχὴ, πτωχοτάτη κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνθρώπων. Τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς ἀνῆκον εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις· πολλοὶ τεχνῖται καὶ πολλοὶ στρατιῶται, πολλοὶ δοῦλοι καὶ πολλοὶ ἀπελεύθεροι, ὀλίγιστα ἄτομα τῆς ἀνωτάτης τάξεως καὶ τῆς τάξεως τῶν πεπαιδευμένων, ἰδοὺ τίνες γενικῶς ἀπειλοῦν τὴν ἐκκλησίαν. Καίτοι δὲ τὸ Εὐαγγέλιον δὲν ἐκηρύχθη ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐν ταῖς τοῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν πτωχῶν ἐγένετο ἀποδεικτόν. Ὁ φοβερὸς σκόπητος τοῦ Χριστιανισμοῦ Κέλσος, φιλόσοφος ἀκμάσας τὸν Β' αἰῶνα, οἰκτεῖρει τὴν αἴρεσιν ταύτην ἐν ἧ ὅλαι αἱ τάξεις συγγέονται καὶ τῆς ὁποίας οἱ ὀταδοὶ στρατολογοῦν-

ται μείζον τῶν κατωτάτων καὶ εὐτελεστάτων στρωμάτων τῆς κοινωνίας. Οἱ Χριστιανοὶ κατ' αὐτὸν εἶναι ἀγύρται, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ ἀπευθυνθῶσιν εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ πεπαιδευμένους, περισυλλέγουσι τὴν ὑποστάθμην τοῦ λαοῦ καὶ φιλοδοξοῦσι νὰ λάβωσι τὰς ψήφους τῶν νηπιῶν, τῶν δούλων καὶ τῶν ἀμαθῶν.

Ὅπως ὅμως ἡ Σμύρνη, ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία εἶνε πλουσία κατὰ Θεόν. Ἡ δραστηριότης αὐτῆς εἶνε ἀτελεύτητος· ὁ πρὸς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου ζήλος ἐκάστον χριστιανοῦ ἐξαπλώνει ταχέως τὰς κατακτήσεις τῆς μέρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, καὶ πολλαχοῦ πέραν αὐτοῦ. Γνωστὸν εἶνε τὸ περίφημον χωρίον τοῦ Τερτυλλιανοῦ. «Χθιζοὶ ἐσμεν καὶ τὰ ὑμέτερα πάντα πληροῦμεν, ἰὰς πόλεις, τὰς νήσους, τὰ φρούρια, τὰς ἀποικίας, τὰ συνέδρια, τὰ στρατόπεδα αὐτά, τὰς φυλάς, τοὺς συλλόγους, τὰ ἀνάκτορα, τὴν γερουσίαν, τὸν ἀγορᾶν· μόνους τοὺς ναοὺς κατελείπομεν ὑμῖν».

Τοῦτ' αὐτὸ ἐπιβεβαίωσι καὶ ὁ Πολίνιος ὑπὸ ἄλλο πνεῦμα ἐκφραζόμε-

νος ἐν τῇ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Τραϊνὸν ἐπιστολῇ του. Ἡ δεισιδαιμονία διεδόθη ὡς λοιμικὴ νόσος ἀπὸ τῶν πόλεων εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν· οἱ ναοὶ ἐγκατελείφθησαν· πολλαχοῦ αἱ ἱεροτελεστῖαι διεκόπησαν. Δὲν ἀγοράζουσι πλέον θύματα διὰ νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς Θεοὺς.

Περιορισθεῖσα εἰς μόνας τὰς ἑαυτῆς προσόδους ἡ Ἐκκλησία ἐπαρκεῖ ὄχι μόνον πρὸς ἰδίαν αὐτῆς διατήρησιν καὶ πρὸς συντήρησιν τῶν πολυπληθεσιῶτων ἱεροποστολῶν τῆς, τῶν πρεσβυτέρων, τῶν ποιμένων καὶ τῶν εὐαγγελιστῶν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις διὰ θυσιῶν ἀκαταπαύστων καὶ ἀναριθμητῶν τρέφει τοὺς πτωχοὺς, συντηρεῖ τὰ ὀρφανὰ, τὰς χήρας, τοὺς γέροντας, τοὺς ἀναπήρους· παρέχει βοηθήματα εἰς τοὺς ναυαγούς· ἐξαγοράζει αἰχμαλώτους· ἀποστέλλει βοηθήματα εἰς τοὺς καταδικασμένους νὰ ἐργάζωνται εἰς τὴν λατομεία καὶ τὰ μεταλλεῖα καὶ τὸ ἥρωικότερον πάντων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς πείνης καὶ τῶν ἐπιδημιῶν, ἐπεκτείνει τὰς εὐεργεσίας τῆς πρὸς πάντας ἄνευ διακρίσεως ἐθνικότητος ἢ θρησκείας, εὐμενείας ἢ δυσμενείας πρὸς αὐτήν.

(Ἄκολουθεῖ)

Γ. Κ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου ἐνός τῶν κεντρικωτέρων δρόμων μεγαλουπόλεως τινος, ἴστατο ὁ μικρὸς Παῦλος μετὰ τοῦ πατρὸς του, περιεργαζόμενος καὶ θαυμάζων τὰ μεγαλοπρεπῆ

ὀχήματα, τὰ ὁποῖα ἔφερον εἰς τὴν ἐσοχὴν κόμιον πολυτελῆ καὶ πλούσιον.

Αἴφνης ἐργάτης ἐπέρασεν ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας

δλίγον μαυρισμένας. Ἦτο τόσον μεγάλη ἡ ἀντίθεσις ὥστε ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον ἠρώτησεν·

— Εἰς τί χρησιμεύουν οἱ ἐργάται πάτερ μου ;

— Εἰς τί χρησιμεύουν, τέκνον μου ; Θὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω. Χωρὶς τοὺς ἐργάτας θὰ ἀπέθνησκας ἀπὸ τὴν πείναν· δὲν θὰ εἶχες οὔτε στέγην διὰ νὰ κατοικῇ, οὔτε κλίνην διὰ νὰ κοιμηθῇς. Θαυμάζεις τὰς ὥραϊας κυρίας καὶ τοὺς κομψοὺς ἄνδρας, τοὺς ὁποίους φέρουσιν αἱ ἄμαξαι αὐταί.

Ἐλοιπόν! Ἄν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰς ὥραϊας δαντέλλας τῶν κυριῶν καὶ καταλήξωμεν εἰς τοὺς τροχοῦς τῶν ἄμαξων, θὰ ἴδωμεν ὅτι ὅλα κατεσκευάσθησαν ἀπὸ ἐργάτας. Αὐτοὶ ἔκαμαν τὴν ὁδὸν ταύτην, ἐφύτευσαν τὰ δένδρα τοῦ κήπου, κατεσκεύασαν τὰ καθίσματα καὶ ἔκτισαν τὰς γεφύρας.

Ἀπὸ τοῦ μεγαλητέρου οἰκοδομήματος μέχρι τῶν λιθοστρώτων τῆς πόλεως ταύτης δὲν ὑπάρχει οὔτε πέτρα, οὔτε δοκός, οὔτε ἐν τεμάχιον σιδήρου, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἦτοίμασαν κοὶ νὰ μὴ ἔβαλαν εἰς τὴν θείαν του οἱ ἐργάται.

Ἐκαστον τεμάχιον ἄρτου ὀφείλεται εἰς μακροὺς κόπους τῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι σπείρουν ὑπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἄνεμον διὰ νὰ θερίσουν ὑπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Τὸ πᾶν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐργασίας. Ὁ ἐργάτης, ὁ ὁποῖος πρὸ δλίγου ἐπέρασε, πρέπει νὰ εἶναι μηχανικός. Τὸν ὀνομάζουν χειρῶνακα διότι ἡ ἐργασία του γίνεται καὶ μετὰς χεῖρας. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἐργάται τοῦ πνεύματος : ἀρχιτέκτονες, ἰ-

ατροί, καθηγηταί, σοφοὶ καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἀνθρωπότης διὰ νὰ ὑφίσταται ἔχει ἀνάγκην ὅλων τούτων τῶν ἐργατῶν. Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι ὠφελούμεθα ἀπὸ τὰς προσπαθείας τῶν ἄλλων, πρέπει ἕκαστος ἀπὸ ἡμᾶς νὰ φαίνεται ὅσον τὸ δυνατόν χρησιμώτερος εἰς τοὺς ἄλλους.

Ὡστε καὶ τὸ σπουδαιότερον ζήτημα δι' ἕκαστον εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐρώτησις, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμες χωρὶς νὰ φαντάζησαι τὴν σημασίαν αὐτῆς: εἰς τί χρησιμεύει ;

— Τότε εἶπέ μοι, πάτερ μου, εἰς τί χρησιμεύουν οἱ ὥραϊοι αὐτοὶ ἄνθρωποι. οἱ ὁποῖοι διασκεδάζουν ἐδῶ;

— Τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀνήκουν εἰς δύο κατηγορίας, τέκνον μου.

Τὰ μὲν ἀναπαύονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των. Περγοῦν ἀπ' ἐδῶ ἄνθρωποι τόσον κουρασμένοι, ὥστε μία ὥρα ἀναπαύσεως εἶναι δι' αὐτοὺς μεγάλη εὐεργεσία. Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀνάπausιν αὐτῆν, τῆς ὁποίας ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην, θὰ ἐπαναλάβουν τὴν ἐργασίαν των με περισσότερον ζῆλον. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ μεταξὺ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους βλέπεις νὰ περγοῦν τὸν καιρὸν των χωρὶς νὰ κάμνουν τίποτε. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἄχρηστοι καὶ οἱ παράσιτοι τῆς κοινωνίας. Τοὺς τοιοῦτους ἡ ὀκνηρία φέρει εἰς τὸ κακὸν καὶ τὸ αἴσχος. Ὁ Θεὸς τοὺς μισεῖ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐνάρετοι τοὺς ἀποστρέφονται. Θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ ἐκοιμῶντο ὑπὸ τὴν γῆν μαζὺ με τοὺς νεκροὺς, πα-

ρὰ νὰ εἶναι μεταξὺ τῶν ζώντων χωρὶς νὰ κάμνουν τίποτε.

— Πάτερ μου, θὰ ἤθελον πολὺ νὰ μάθω, εἰς τί δύναμαι ἐγὼ νὰ εἶμαι χρήσιμος ;

— Σὺ υἱέ μου, πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύνασαι νὰ εἶσαι πρόξενος μεγάλης ὠφελείας. Τὸ καθήκόν σου εἶναι νὰ προπαρασκευάζησαι νὰ γίνης μίαν ἡμέραν χρήσιμος ἄνθρωπος· τὸ καθήκον τοῦτο τὸ ἐκπληροῖς ὅταν εἶσαι εὐπειθὴς καὶ ἐπιμελής. Ὅταν

ἡμεῖς παρατηρήσωμεν ποῖα εἶναι τὰ προσόντα σου, τότε θὰ σὲ βοηθήσωμεν νὰ ἐκλέξης τὸ ἐπάγγελμά σου. Αἱ ἐργασίαι τοῦ σώματος εἶναι ἐπίσης σεβασταὶ ὅπως καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ πνεύματος. Τὸ οὐσιώδες εἶναι νὰ κάμνη τις καλῶς τὸ καθήκόν του. Ὑπὸ τὴν ἐποψιν αὐτῆν ὁ πατήρ σου εἶχε ἓνα πόθον : Εἰς οἶονδῆποτε στάδιον καὶ ἂν εἰσέλθης, [νὰ γίνης εἰς καλὸς ἐργάτης.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ • ΕΥΣΕΒΕΙΑ •

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ ἀξιολόγῃ συναδέλφω « Πανταίνῳ », ὅτι ἐκφράζομεν θερμὰς εὐχαριστίας, τὰ ἑξῆς :

« Ἐν τῇ « Ἱερῷ Πολυκάρπῳ » Σμύρνης μετ' εὐχαριστήσεως ἀνέγνωμεν λογοθεσίαν τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ 19 ἐτῶν τὸν κάλλιστον ἀγωνιζομένης ἀγῶνα Ἐδελφότητος « Εὐσεβείας », ἀναφερομένην εἰς τὸ συλλογικὸν ἔτος 1911—1912. Ἐξ αὐτῆς πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐγένοντο ὑπ' αὐτῆς 265 κυριακάκηρύγματα, ὧν 115 πρωτῶν ἐπ' ἐκκλησίαις καὶ 150 μεταμεσημβρινὰ ἐν διαφόροις σχολαῖς. Καθ' ἕκαστον Σάββατον ἐκ περιτροπῆς ἀπεστέλλοντο εἰς διαφόρους ἀστικὰς καὶ δημοτικὰς Σχολὰς τῆς τε πόλεως καὶ τῶν προαστείων ἱεροκήρυκες, ἵνα ἀναπτύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς. Ἱεροκήρυκες ἀπεστέλλοντο κατὰ Σάββατον εἰς τὸ κατάστημα τῆς Ἀγαθοεργοῦ Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ἵνα κηρύττωσιν εἰς τὰς ἐργαζομένας νεάνιδας ὑγιαεῖς θρησκευτικὰς διδασκαλίας. Τὸ αὐτὸ ἐγένετο καὶ διὰ τὸ Ἀσυλον τῶν Ἀστέ-

γων. Ἡ Ἀδελφ. συντηρεῖ σπουδαίαν βιβλιοθήκην μετ' ἀναγνωστηρίου. Ὑπ' αὐτῆς διατηρεῖται καὶ σχολὴ ἀρρένων ἐν τῇ ἀπόρῳ συνοικίᾳ Μορτακίων, ἐν ἣ ἐφοίτησαν κατὰ τὸ ὑπὸ λογοθεσίαν ἔτος 170 μαθηταί, οἱς ἐχορηγήθησαν δωρεὰν τὰ εἰσιτήρια, τὰ βιβλία καὶ ἡ γραφικὴ ὕλη. Τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος συμποσοῦνται εἰς 464. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, θερμῇ ὑποστηρίξει τοῦ βέκτου μητροπολίτου Σμύρνης Πανιερ. κ. Χρυσοστόμου, ἡ Ἀδελφότης ἱδρυσε τὸν « Ἱερὸν Πολυκάρπον », κυκλοφοροῦντα μετὰ 8000 ἀναγνωστῶν. Συγχρόνως ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Ἀδελφότης ἀποκτήσῃ ἰδιόκτητον μέγαρον, οὗ αἱ δαπάναι προϋπελογίσθησαν εἰς 2000 λίρας ὀθωμ. Ἐκ πάντων τούτων καταφαίνεται τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ὁ ἔνθεος ζῆλος, ἡ ἔμμοнос προσπάθεια καὶ ἡ ἀγαθὴ θέλησις, δι' ὧν τὸ λαμπρὸν τοῦτο Σωματεῖον κατέστη ὁ κύριος μοχλὸς τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἑλληνικωτάτης Ἰωνίας ».

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Σ. Ἁγιον Καστορίας κ. κ. Ἰωακείμ (Καστοριαν), Πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἀμβρόσιον Γαλανάκην (Νεάπολιν Κρήτης), Πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Πολύκαρπον Συνοδιὸν (Μεσολόγγιον Ἑλλάδος), Πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάκην (περιοδεύοντα), Αἰδεσιμώτατον Παπᾶ Γεώργιον Καραθανάσην (Τηγάνιον Σάμου). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. **Κον Δ. Καραγιαννίδην** (Σέρρας). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς **Κον Βασίλειον Δ. Ῥενιέρην** (Βροῦκλιν Ἀμερικῆς). Συνεμορφώθημεν ὀδηγίας ὑμῶν. Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον Παπᾶ Νικόλαον **Α. Δήμου** (Μάλλατζε). Χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἐλλείπον φυλλάδιον ἀπεστάλη.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀῦριον Κυριακὴν 14 Ὀκτωβρίου οἱ Ἱεροκήρυκες τῆς Θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς :

Ὁ Ἱερολογ. κ. **Γε. Ὁρφανίδης** π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Τρύφωνος.
Ὁ ἐλλόγ. κ. **Π. Κατσιναβάκης** π. μ. μὲν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Τιμίου Προδρόμου (Σχοι-

νάδικα) μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Αἰκατερίνης.

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Β. Εὐθυμίου** π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγ. Δημητρίου μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ Εὐαγγελιστρίας.

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Ἄνδρ. Κουρνιάκτης** μ. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Νικολάου,

ΣΗΜ. Τὸ ἐν ταῖς σχολαῖς κήρυγμα ἀρ-
χεται τὴν 3ην ὥραν μ. μ.

ΠΛΕΙΟΔΟΣΙΑ

Τίθεται εἰς πλειοδοσίαν ἢ μίσθωσις ὀκτὼ (ἀριθ. 8) μχαζεῖων, εἶτε ἐν συνόλῳ εἶτε ἐνὸς ἐκάστου κατ' ἰδίαν, εὐρισκομέτων εἰς τὸ ἰσόγαιον τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ Ρόδων ἀνεγειρομένου κτηρίου τῆς θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας».

Προσκαλοῦνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐ.ε. ὑποβάλωσι τὰς προσφορὰς αὐτῶν ἐν τῷ φακέλλῳ ἐνσφραγίστων πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς «Εὐσεβείας».

Σμύρνη τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1912

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνῃ	Γρ. ἀργ.	24
> ταῖς ἐπαρχίαις.	»	30
> τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7
> Ἀμερικῇ	φρ. χρ.	10

Ἱπερόθυνος : Π Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.